

Rabbeinu Meshulam ben Klonymus (10th century) (continued)

1. Authorship of UNetaneh Tokef

<https://www.yutorah.org/lectures/lecture.cfm/712262/rabbi-dr-jacob-j-schacter/u-netaneh-tokef-kedushat-ha-yom-medieval-story-and-modern-significance/>

2. Rabbi Yehudah HaChasid, Sefer Chasidim 607

ויש שימות שמשנה מנהג הראשונים כגון פיוטים שהורגלו לומר קרובין דרבינו משולם שאחד אמר קרובין אחרת ומת בתוך שלשים יום.
Some people die for deviating from the earlier custom, such as the poems they customarily say, the *krovetz* of Rabbeinu Meshulam. One person said a different *krovetz*, and he died within thirty days.

Rabbi Klonymus ben Rabbi Shabtai (11th century)

3. Commentary of Rashi to Beitzah 24b

ולא זכיתי לשאול את פי רבינו יעקב בדבר זה, כי היו נוהגים בו היתר במקומינו, והיה לי דבר פשוט. ולאחר פטירתו של רבי שמעתי את רבינו יצחק הלוי שהוא אוסר עד ליל מוצאי יום טוב שני, וכל אנשי עירו כמותו, וגם הלכות גדולות אוסרים כן, ודנתי לפניו ולא הועיל לי הדבר... ובתשובת רבינו גרשום מאור הגולה מצאתי כמותי, גם עתה בא אלי מכתב מגרמני"ש שבא לשם אדם גדול זקן ויושב בישיבה מן רומא, ושמר רבי קלונימוס, ובקי בכל התלמוד, והורה כן ונחלק עליהן.

I did not merit to ask Rabbeinu Yaakov about [produce brought by a non-Jew on the first day of a two-day Yom Tov, in terms of using it after שיעשו on the second night], for they permitted it in our area and so it was obvious to me. And after my Rebbe passed away, I heard that Rabbeinu Yitzchak Halevi prohibited it until the night after the second day of Yom Tov, and all of the people in his city followed him, and Halachot Gedolot also prohibited thus. I argued before him and it didn't help... And in a responsum of Rabbeinu Gershom Me'or HaGolah I found in accordance with my view. Also, now a letter came to me from Germany, that a great, elderly man, who learned in Yeshiva, came there from Rome. His name is Rabbi Klonymus, he is expert in the entire Talmud, and he ruled thus, disagreeing with them.

4. Rabbi Tzidkiyah haRofeh (13th century Italy), Shibbolei haLeket 292

שאלו לפני רבינו קלונימוס בר' שבתי זצ"ל מעיר רומי ולר' ענן בר' מרינוס הכהן זצ"ל מעיר סיפונטי קרן של עז מהו לתקוע בו בראש השנה ובמוצאי יום הכיפורים והשיבו כל קרן כשר חוץ משל פרה משום מעשה העגל ואין תוקעין בו

They asked beore Rabbi Klonymus bar Shabbtai zt"l from Rome and Rabbi Anan bar Marinus HaKohen zt"l from Siponto (?): May one blow a goat horn on Rosh HaShanah and at the end of Yom Kippur? And they replied: Any horn is koher, other than a cow's horn because of the Golden Calf and one may not blow that.

Rabbeinu Gershom Me'or HaGolah

5. Responsum of Rashi 21 (11th century France), Teshuvot Chachmei Tzorfat v'Lothir

וכ"ש רבינו גרשום זכר צדיק וקדוש לברכה שמאיר עיני גולה וכולנו מפיו חיין וכל בני גלות אשכנז וכיתים תלמידי תלמידיו הן.
And certainly Rabbeinu Gershom, may the memory of the tzaddik and kadosh be a blessing, who illuminates the eyes of the Diaspora, and all of us live from his mouth, and all of the residents of the Diaspora of Germany and Italy are the students of his students.

6. Commentary of Rashi to Shabbat 85b **ונוטה**

ומצאתי לי סמך ביסודו של רבי שמעון הזקן אחי אמי מפי רבינו גרשום אבי הגולה...

And I have found support in the foundation of Rabbi Shimon the Elder, my mother's brother, from the mouth of Rabbeinu Gershom, father of the Diaspora...

7. Siddur Rashi 222

ובסדר הזה רבינו נ"ע הנהיג את דורו, שהעמיק ממכתב ידי רבו מובהק ר' יעקב בר יקר, שפירשה במסכת מגילה, לפני המאור הגדול מתקן לכולה גולה רבינו גרשום ז"ל...

And this is how our master (Rashi), his rest is in Eden, led his generation. He examined deeply from the writings of his great mentor Rabbi Yaakov bar Yakar, who explained it in Masechet Megilah, before the great luminary, who established enactments for the entire Diaspora, Rabbeinu Gershom z"l...

8. Prof. Avraham Grossman, **הכמי אשכנז הראשונים** pg. 108

שלושת רבותיו [של רש"י] למדו אצל רגמ"ה וסביר להניח שהם נטעו בו הערכה זו. מקורה בראיית חלקו המכריע של רגמ"ה בהפצת התורה בעל פה ובכתב, באשכנז וגם מחוצה לה, ובהשפעה הרבה שהייתה לתקנותיו על סדרי הקהילות והיי הפרט.

[Rashi's] three mentors learned from Rabbeinu Gershom, and it would be logical to assume that they implanted this esteem in him. Its source is in seeing Rabbeinu Gershom's dominant role in spreading the verbal and written Torah, in Germany and beyond, and in the great impact of his enactments on communal structure and the lives of individuals.

9. Prof. Avraham Grossman, **הכמי אשכנז הראשונים** pg. 168

מאחר שכל תלמיד, שישב לפני רבו, כתב פירושים כאלה לעצמו והוסיף עליהם במשך הזמן ממה שנתחדש לו ממקור אחר או מעיונו שלו, נשאו קונטרסים אלה מעצם טבעם אופי של חיבור בעל רבדים שונים. על אחת כמה וכמה שנעשה כן, כאשר חכמים שונים נטלו את קונטרסי רבותיהם כבסיס לקונטרסי הפירושים שלהם.

Because every student, sitting before his Rebbe, wrote such commentaries for himself, adding to them over time from whatever new idea he developed from another source or from his own examination, these journals became, by their very nature, a multi-layered composition. How much more so did this happen when various sages used their mentors' journals as a basis for their own commentaries.

10. Prof. Avraham Grossman, **הכמי אשכנז הראשונים** pg. 106

סממן מובהק אחר לאותה פריחה הוא תחושת ההכרה בערך העצמי, שליוותה את פעולותיהם של חכמיה באותם הימים: רגמ"ה ובמידה מסוימת גם של ר' שמעון בן יצחק... ביצירתם הספרותית... בארגון של הקהלות...

Another clear taste of that flourishing [of the German Diaspora] was the feeling of recognition of their own independence, which accompanied the activities of their sages in those days: Rabbeinu Gershom, and to an extent Rabbi Shimon ben Yitzchak... in their literary production... and in the organization of their communities....

11. Enactments credited to Rabbeinu Gershom (from Be'er haGolah Yoreh Deah 334:12 and Grossman pg. 134)

- Limitation of the right to delay prayer with a personal complaint
- Prohibition against the owner of a shul, who had lent it to the community, excluding his foe
- The right of someone who had lost an object, to compel the community to announce it
- The obligation of the minority to follow rules created by the majority of the town council
- The right of villagers to light candles in the city shul when they came to the city for Yom Kippur
- The obligation to pay pledges made during davening, in the community where the pledges were made
- The obligation of travellers to contribute to *matanot la'evyonim* in local communities
- Prohibition against leaving shul after davening begins, if only a minyan is present
- Prohibition against marrying two women
- Prohibition against divorcing a woman against her will
- Prohibition against reading a letter sent to someone else
- Prohibition against reminding *anusim* of their past

12. Rabbeinu Asher (13th-14th century Germany, Spain), Teshuvah 43:8

דוגמא לדבר חכם אחד היה בארצנו והיה שמו רבינו גרשום תיקן תקנות טובות בענין גירושין והיה בימי הגאונים ז"ל ותקנותיו וגזרותיו קבועות ותקועות כאלו נתנו מסיני בשביל שקבלום עליהם ומסרום לדור דור.

There was a sage in our land, named Rabbeinu Gershom, who enacted great enactments regarding divorce during the days of the Gaonim, and his enactments and decrees are established firmly as though given at Sinai, because people accepted them and conveyed them from generation to generation.